

פרוטוקול מס' 139/ג

מישיבה של ועדת הכספים, שהתקיימה ביום א', ל' באב, תשי"ד - 29.8.54, בטעה 16.15.

נכח:

- י. גורדי - היו"ר
- י. בדר
- ס. דיין
- א. סטופ
- ס. קלטר

סוזמבים:

- ד"ר ארנון - נציג סניף האוצר
- ד"ר לנדאו - " " "
- מר מועלם - " " "
- מר סדרוקר - " " "
- מר בן-טבחם - מנהל סניף הדאר
- מר הנגבי - נציג סניף הכספים
- מר בזק - סוכיר הוועדה

סדר-היום:

- א) חוק לתיקון פקודת מס בולים, תשי"ד - 1954.
- ב) תקתיב הפיתוח לשנת 1954/55 - סקירת מנהל סניף הדאר.

=====

היו"ר י. גורדי:

אני פותח את הישיבה.

א) חוק לתיקון פקודת מס בולים, תשי"ד - 1954.

היו"ר י. גורדי:

בוועדה התעוררו חילוקי-דעות רציניים בקשר לחוק זה, ומכיוון שרצינו להגישו לכנסת תוך הסכמה כללית, חיפשנו דרך ליישוב הבעיות. הוחלט, כי הנקודות הסנויות בטחלוקת ידונו בוועדה מצומצמת ולכן כל הסוכומים שנתקבלו בוועדה זו יש לסמור עליהם.

י. בדר:

בוועדה המצומצמת נתקבל בוסח אחד מזה המוגש עתה לוועדת הכספים, אבל את התיקונים אני יכול להגיש רק בנוכחות אלה שהסתתפו אתי בוועדה זו.

מר הנגבי:

מר הנגבי אמר לי בטמו של שר האוצר, כי סניף האוצר מתכוון לנהוג בחוק זה באותה השליטה שנהגו לגבי חוק הגנת הדייר, היינו להגישו לכנסת פרקים-פרקים. עתה הוגש לכנסת חלק של החוק, שאינו כולל את הפרק של חברות ואגודות סימופיות אשר יוגש לכנסת בסועד מאוחר יותר, אחרי הפגרה.

היו"ר י. גורדי:

לוועדת הכספים אין כל כוונה להגיש לכנסת חוק חלקי, אלא שהמסלה יכולה לאחד סכן להביא לכנסת הצעת חוק חדש ומקיף יותר מן ההצעה המוגשת עכסו.

י. גורדי:

אני רוצה להדגיש, כי לגבי כל אותן הנקודות שאינן כלולות בהסכם שלנו, הנני שומר לי את הזכות לרשום הסתייגויות.

סעיף 4

סר הנגבי:
ההבדל בין הנוסח המקורי בסעיף זה לבין הנוסח החדש הוא בכך, שלפי הנוסח החדש חייב בותן ההרשאה לפרט בגוף ההרשאה רק את המקרקעים עליהם היא חלה ולא נכסים אחרים. זאת כטובן בתנאי שהעברה היא בתמורה, מפני שאם לא ניתנת כל תמורה עבור ההעברה, אין צורך לתת פירוט.

י. בדר:
אנחנו התכוונו לכך שהתמורה צריכה להנתן בעד ההעברה ולא בעד יפוי-כוח, ורק במקרה כזה יש צורך בפירוט המקרקעים אבל סתוך הנוסח הנוכחי אפשר להבין כי הכוונה לתמורה בעד יפוי-הכוח, כן לא דיברנו בטעמו על העברת מטלטלים ועל חכירה. אנחנו הסכמנו גם שאם אדם קיבל עבור מקרקעים רק חלק מתמורתם ונתן לאדם שלישי יפוי-כוח בלתי-חוזר להעבירם לאותו אדם אשר מפניו קיבל את התמורה החלקית חייב הוא לשלם דמי-העברה כאילו ההעברה כבר בוצעה.

סר הנגבי:
אם נסמיתם סעיף זה את ענין העברת נכסים, הרי אפשר יהיה בנקל לעקוף את החוק. אנשים יוכלו להוציא הרשאות ולכתוב בהן שהן חלות על העברת מקרקעים ועוד נכסים אחרים, ואז הוראות סעיף זה לא יחולו על הרשאה כזאת, מפני שיהיה מדובר בו על מקרקעים בלבד.

אשר לחכירה, הרי סר ספירא לא דיבר על ענין זה, מפני שהוא זאת כטבעי שהחכירה תכלול בהוראות סעיף זה. דווקא בארץ חלק גדול מהקרקע נמצא בבעלות לאומית ואין להעביר בעלות זו לאדם פרטי. על כן העברת קרקע מסוג זה נעשית לעמים קרובות בצורת חכירה ל-49 או 99 שנים. הוא הדין לגבי קרקעות הנמצאות בידי האפוטרופוס.

אני מציע במיפא של הסעיף את הנוסח הבא:
"...ונתנה תמורה, כולה או בחלקה הניכר, בעד מקרקעים או בעד חכירתם או בעד העברתם, הכל לפי הענין - אם ניתנת, חייב לפרט בגוף ההרשאה את כל המקרקעים שההרשאה חלה עליהם, וכי ניתנה תמורה".

ה ח ל ט ה

הצעת סר הנגבי לסעיף 4 - נ ת ס ב ל ה

י. בדר:
בסר לסעיף 4 סר ספירא דרש כי במקרה שניתן יפוי-כוח בלתי-חוזר על כל הרכוש לא תהיה חובה הנוסח "או את מקרקעיו ורכושו מסויים אחר", אוסר את תשלום מס. ואילו את ההיפך מזה.

סר הנגבי:
הטלים "או את מקרקעיו ורכושו מסויים אחר" אינן כוללות את כל הרכוש.

סעיף 8(18)(ב)

א. פ100:
מדוע במקרה שלא נקבעה בהרשאה תקופת החכירה חייבים בתשלום מס כאילו החכירה היתה עולה על תקופה של 25 שנה?

סר הנגבי:
ישנו חוק הקובע שני סוגי רישום של חכירת קרקעות! חכירה לתקופה עד 25 שנה, שהמס עליה הוא 5 לירות; חכירה לתקופה העולה על 25 שנה, אשר המס עליה הוא בגובה של 4% מערך הקרקע המוחכרת. אם בותן ההרשאה לא ספרט בה את תקופת החכירה, מניחים כי רצה להסתמט מתשלום מס גבוה על-ידי כך שהסתיר כי החכירה היא לזמן ארוך, וחוטבים כי תקופת החכירה עולה על 25 שנה.

או.

י. בדר

אני רוצה שיוציין בסעיף קטן (ב3) שהכוונה להרשאה לפי סעיף 4.

סר הנגבי:

אני מקבל זאת.

י. בדר:

הסכסכו באגודות שיתופיות חקלאיות פטורות מסס בולים.

סר הנגבי:

אני מציע להשאיר בחוק המקורי, בסעיף "פיטורים" את פסקה (8) ורק לפחוק בה את המלים "אגודות

אשראי שיתופיות".

ס. קלטר:

אגודות אשראי שיתופיות היו פטורות מתשלום מס בולים, מפני שטענו שאדם שהוא חבר באגודה מעין זו אחראי במקרה של פשיטת-רגל ועל כן יש להעניק לו זכויות מסויימות. איגבי חושב שניטוק זה בטל עכשיו.

היו"ר י. גורי:

אותו ניטוק היה קיים לגבי חברים באגודות שיכון, ובכל זאת החליטו לא לפטור אותם מסס בולים. בכל אופן החברים יכולים להציע הצעה אחרת, אם כי בעיית פטורן מסס של אגודות אשראי שיתופיות לא התעוררה בוועדה עד כה.

מ. טנוף:

אני חושב שהתעריף על פסקי-דין של בוררים הוא גבוה מדי. לפי הנקבע עתה יוצא שאם נשוא הבוררות מגיע ל-100,000 לירות יש לשלם על פסק-הדין 500 לירות מסס.

י. בדר:

אני חושב שיש לקבוע כאן תעריף כפול מזה שנקבע לגבי חוזים. בצורה זו ימשיכו האנשים לפנות אל בוררים, וזה הטוב הרצוי.

השאלה היא מה יהיה במקרה של בוררות על חוזים קולקטיביים, כי לפי הצווח הנוכחי יצטרכו לשלם מסים גבוהים מאוד.

ד"א לנדאו:

אפשר לתת פטור לגבי בוררות של חוזים קולקטיביים.

ה ח ל ט ה

בסעיף 8(1)(א) (|) הוחלט להכפיל את סכומי המס.

בסעיף 8(3)(2) הופחת סכום המס ל-5 לירות.

ס. קלטר:

אני מציע שהמס בכל המקרים המפורטים בסעיף 8(8) יועמד על חצי לירה, כי לא יתכן שאם המס על המסוך המקורי הוא חמס וחצי לירות יצטרכו לשלם על העתק המסוך מס של שתי לירות.

ה ח ל ט ה

בכל המקרים המפורטים בסעיפים 8(8) ו-8(9) הוחלט לקבוע את המס בגובה של חצי לירה.

ד"ר לנדאו:

קורה שאנשים עושים חוזה שכירות ואינם מזכירים בו את סכום דמי השכירות השנתיים כדי לא לשלם מס גבוה. בחוק הקודם, במקרה שלא הוזכרו בחוזה דמי השכירות השנתיים, נקבע מס של 2 לירות. בהצעה זו הגדלנו את המס, כדי למנוע עריכת חוזים בלי פירוט דמי השכירות.

או.

י. בדר:

בטעיף זה נקבע סם על חוזה השכירות ובטעיף אחר - סם על חכירה. בניח שטיסתו שוכר דירה לתקופה של 5 שנים. בטקרה כזה הוא צריך לרשום זאת בטאבו, לשלם סם על הרישום, ונוסף על כך, לפי חוק סם בוליה עליו לשלם סם על חוזה השכירות. אבי מתנגד לתשלום כפול זה ואני מציע לקבוע תשלום אחד יותר גבוה.

סר הנגבי:

אי-אפשר לעשות זאת, מפני שסמים אלה נגבים על-ידי שתי רשויות טובות.

י. בדר:

אני גם אינני רוצה שמי שיכתוב בחוזה השכירות כי השכירות היא לחודש אחד ירוויח על זה, ומי שיציין בחוזה כי שכר דירה לטווח 5 שנים - יפסיד. לכן אני מציע שיקבעו את גובה הסם בהתאם לדמי השכירות השנתיים.

היו"ר י. גורי:

אנחנו עובדים עכשיו לדיון בתקציב הפיתוח לשנת 1954/55 ובסמך את סקירתו של מנהל הדאר, סר בן-מנחם, על שירותי רדיו ותקשורת. ביום ד' בנורד נסתיך את הדיון בחוק סם בללים.

ב) תקציב הפיתוח לשנת 1954/55

היו"ר י. גורי:

אני סתאר לי שתקציב הפיתוח לשנת כספים זו מהווה רק חלק מהתקציב הדרוש לביצוע תכנית העבודה לשנים כספרי. הייתי רוצה לדעת באיזו פרופורציה עומד תקציב זה והעבודה שתבוצע בעזרתו לתכנית פיתוח כולה.

סר בן-מנחם:

בתחילה הכיבודו תקציב פיתוח ל-3 שנים, כדי שאפשר יהיה לראות מהו הפיתוח הדרוש, לפי דעתה של הנהלת הדואר, ל-3 השנים הבאות, ואז כמעט מגיע לשלב סופי, שאחריו יהיה עוד צורך בהקצעות לשיפורים טכניים בלבד.

הארץ היתה רלה מאד ברשת טלפונים בעת יציאתם של טלפונות המבדט, ואף אותו הציוד שהאנגלים השאירו בהרס בחלקו. על כן צריך היה לתכנן תכנית אשר תאפשר סיפוק צרכי הארץ בסטח הקשר הטלפוני והרחבת אמצעי הקשר בהתאם לגידול האוכלוסיה, על-ידי שימוש באמצעים לא גדולים. תכנית כזאת בערכה בשנים 1949/50, וחלק לא גדול ממנה אף בוצע בשנים הקודמות. סר האוצר גם מסר לוועדה כי ההקצעות לדאר מאז קום המדינה מסתכנות ב-9 מיליון לירות.

השנה הגשנו לאוצר הצעה של תקציב פיתוח לשירותי הטלפון בסך של כ-26 מיליון לירות לתקופה של 3 שנים.

ד"ר אבידרור:

הצעת תקציב הפיתוח למסרד הדאר בכלל לטווח 3 שנים היתה 43 מיליון לירות.

סר בן-מנחם:

בכונן, היינו כ-15 מיליון לירות לשנת כספים זו. בניגוד להצעה זו הציע מסרד האוצר לכנסת לאשר למסרד הדאר לשנת הכספים 1954/55 תקציב פיתוח של 5,270,000 לירות. 60% מסכום זה יוצא לכיסוי הוצאות על ציוד שכבר הוזמן מכספי השילומים - ציוד טלפונים, רדיו וטלפרינטרים. כן כלול בתקציב זה חוב של 232,000 לירות המגיע לסוכנות היהודית עבור שני מסרדים גדולים שכבר פועלים בארץ ואשר בשנת 2948 הוזמנו על-ידי הסוכנות בארצות-הברית. חוב זה הוכנס השנה לתקציב, על-מנת לחלקו, ולכן הסכום אשר נשאר לפיתוח ממש מגיע רק ל-2,278,000 לירות, מזה 1,235,000 לירות להרחבת רשת הטלפונים.

1,740,000 לירות הוקדשו לרכישת כבלים ביצעירוניים שהוזמנו מכספי השילומים. אמנם ערכם של כבלים אחר הוזמנו הוא הרבה יותר גדול מ-1,740,000 לירות, אבל כמות הכבלים שתגיע מרצה השנה ואשר אותה צריך יהיה לפדות בתקציב שלנו ערכה 1,740,000 לירות. לצורך הנחת כבלים אלה באדמה הוקצבו 300,000 לירות. השנה נסקיע באדמה רק כבלים שיס בהם כמות גדולה של חוטים, ובכל זוג חוטים עוברת שיחה. מלבד אלה הוזמנו גם כבלים אשר יש

מר בן-טנחם:

בכל אחד מהם 14 זוגות חוטים וכל זוג יכול לשאת בבת-אחת 120 שיחות. הדבר מתאפשר באופן טכני על-ידי צירוף קטר של חוט ומלחוט. הנוסחים אשר ישנם בכבלים אלה יוצרים אפשרות של אפיקי שיחה מקבילים באוויר, מבלי ששיחה אחת תפריע לשניה. הפעם הוזמן ציוד ל-24 שיחות בלבד לכל זוג חוטים בכבל, אבל בטווח הזמן, עם גידול האוכלוסיה והצרכים יש לנו אפשרות להגדיל פי חמישה את מספר השיחות, מבלי שיהיה צורך להוסיף כבלים חדשים בקרקע. מספר כבלים זה מחוטב לסיפוק צרכי הארץ בטווח 20 השנים הבאות, לאוכלוסיה בת 3 מיליון נפש.

מ. קלמר: מתי יסתיים השלב הראשון של הנחת הכבלים?

מר בן-טנחם: בהתאם להצעת A.E.G. צריכים הכבלים להגיע ארצה

בעוד 6 חודשים. מתחילים כבר להגיע ארצה הכבלים של V.F., אבל נמתיין עד אשר נקבל גם כבלים נוספים ובאקיע את שני סוגי הכבלים יחד בארמה, כדי לחסוך עבודה.

המע"ף של 400,000 לירות לעבודות מיוחדות נבד תשלום הוא למעשה החדר תקציבי מצד האוצר, המאפשר לנו התקנת טלפונים לסינוניים מבלי שנאלץ להסתין לקבלת תשלום מהסינוני כדי שנוכל להתקין לו טלפון. הסכום הזה של 400,000 לירות יכול להיות מספיק או לא, הדבר תלוי במספר אנשים מקומות ישוב לא מרוחקים אשר יבקשו להתקין להם טלפונים.

הנחת כבלים בתל-אביב, ירושלים וחיפה. מתקצב פיתוח של השנים הקודמות הקטנו ב-3 הערים הגדולות מרכזי טלפונים. כדי לנצל מרכזים אלה לתועלת הציבור יש צורך ברשת כבלים שלא היתה קיימת עם קום המדינה, מסום שהסחמים של 3 הערים האלו התרחבו באופן דינמי מאד. לסם כיסוי הסחמים הנוספים ברשת יש להניח כבלים ולסם זה הוקצב סכום של 601,500 לירות.

הוא הדין בנוגע לכבלים בערי טרה ופוטבות. גם במקומות אלה הרחבנו את מרכזי הטלפונים הן על-ידי ציוד חדש והן על-ידי ציוד שיוצר בארץ, בבת-מלאכה של הדאר.

קווים נוספים לסינוניים. הסכום במע"ף זה רסום בתור הוצאה, אולם במקום אחד הוא רסום כהכנסה מהתקנת הקווים הנוספים. הכוונה היא להתקין השנה 5000 טלפונים במרכזי הישוב.

התקנת קטר טלפוני עם 120 ישובי ספר. כידוע, ערכנו לפני שנה מבצע מיוחד, בשיתוף עם הסוכנות היהודית ועם המרכז החקלאי. את כל ההתחייבויות שלנו מלאנו בטלואן. השנה אנו מטשכים בטבצע זה של התקנת טלפונים בישובי ספר, אולם התקציב העומד לרשותנו לא יספיק לסם כך, והוא טהווה רק 60% מהתקציב הדרוש לביצוע הטשיטה. את 40% הנותרים מטשים הסוכנות והמרכז החקלאי.

אנחנו מתקרבים למצב בו נוכל להתקין טלפון בכל נקודת התישבות מיד עם עלייתה על הקרקע.

השנה נספק קטר רדיו-טלפון ל-24 ישובים. במע"ף "פיתוח שירותי רדיו ותמסורת" נמצא סכום כסף לכיסוי דכיטת ציוד מהסילוסים. ציוד זה מיועד לישובי הנגב המרוחקים ביותר, שאליהם אף עם ביצוע התכנית של הרחבת רשת הטלפונים ב-3 השנים הבאות לא נוכל להגיע ולהניח בהם כבלים רגילים. יתכן שיעלה בידנו להניח, תוך 3 שנים אלה, כבלי טלפונים עד לכורנוב, אך לא יותר רחוק מזה. רדיו-טלפון הוא רדיו ללא חוטים. המדבר בטלפון זה אינו טרגיש כל הכול. המכשיר אשר יימצא בישוב ננגב יהיה קטור עם תחנה מיוחדת בבאר-טבע ולרעה יחובר לרשת הטלפונים הרגילה.

את הסכום של 120,000 לירות המיועד לרכיטת ציוד להתקנת קטר רדיו-טלפון לישובי הנגב חסכנו על-ידי הצלחה בטא-וטמן עם חברת A.E.G. על קניית כבלים בינעירוניים. רכיטת כבלים אלה היתה אחת הקניות הטובות בגרמניה ואף צויינה על-ידי חברת הסילוסים בקלן כהצלחה גדולה. סיבת ההצלחה נעוצה בכך שהסכירה בוצעה באמצעות סכרו. ההצעה למכירת

או

סר בן-מנחם:

ככלים בלנעירוביים הובטה לנו זמן, אבל כאשר משלחת הקניות אל סטוד הבטחון וסטוד הדאר שהתה בקלן בקיץ שעבר לא נתקבל עדיין אישור סטוד האוצר לרכישה זו. הרכישה היתה צריכה להסתכם ב-3,6 מיליון דולאר. אולם לאחר שנתקבל האישור ערכנו סכרו ורכשנו את האישור במחיר הנמוך ב-2 מיליון פרנקים גרמניים לעומת המחיר שברדס עבור ההצעה הראשונה.

כסף שחסכנו בצורה זו איפשר לנו להרחיב את התכנית המקורית של התקנת רשת טלפונים, להגיע צפונה עד הספרץ ואף עד עכו ובנגב לפתור את בעיית הקשר על-ידי רכישת מכשירי רדיו-טלפון. כן רכשנו בכסף זה ציוד לרשת טלקס. זהו קשר באמצעות טלפרינטרים הקיים בארץ בצורה לא מודרנית, והעולה לצרכנים כסף רב, אם כי המדינה אינה מרוויחה על זה הרבה. שיפור הקשר באמצעות טלפרינטרים ב-5 הערים הגדולות יאפשר לנו להחכיר טלפרינטרים לצרכנים פרטיים, והזימוס בסוג זה של קשר יוזל בהרבה לעומת המחירים הנוכחיים.

עכשיו, כאשר האזרח מטלפן למרכז הטלפונים וסואל מהי הטעה, הוא מקבל את התשובה מטלפוניסטית והתשובה היא פחות או יותר מדוייקת, אך לא מדוייקת לגמרי. עתה בנתה המועצה המדעית מכשיר מדעי אשר יראה את הטעה בטירה לא פחות מדוייקת מסעון גדינוויץ' והסעון הדובר יתרגם את פעולתו של המכשיר לקול-אדם. סעון כזה יותקן תחילה בירושלים, ולאחר מכן בתל-אביב ויתר חלקי הארץ.

מחוז לטעיפי הוצאה גדולים במסגרת מיליון לירות לפיתוח שירותי רדיו ותמסורת נותרו עוד 208,000 לירות לביצוע עבודות בקנה-מידה קטן לשם השלמת דברים קיימים או לשם התקנת ציוד סיגניע.

ולסיכום, תקציב הפיתוח המוגש לכנסת על-ידי סטוד האוצר הוא שליט מהמכוס שהיינו יכולים לצרוך אילו היה ביכולת של המדינה לאשר לנו תקציב בהתאם לבקשתנו. אנחנו מוכרחים להסתפק בתקציב המוקטן ובעזרת סטוד האוצר הננו מחפשים כל מיני דרכים לגיבול התקציב הזה עד המכסימום.

פ. קלמר:

מהי הסיבה שאזרח המטלפן לטודיעין אל הדאר חייב להמתין רגעים מספר עד אשר יקבל תשובה, ולפעמים התשובה היחידה שהוא זוכה לה היא שהעובדות עמוקות ועליו להמטיין ולהמתין? האם אין טכניק עובדות בדאר, או סמינת הדבר בעוצה באי-סדר בעבודה?

פ. דייין:

מהו מספר ישובים שאין בהם עדיין קשר טלפוני? האם קיים איזה שהוא תחליף לקשר הטלפוני בישובים המרוחקים, באם חוטי הטלפון ינותקו בטעת חירום? מה הם, לפי מושגי הנהלת הדאר, גבולות הנגב? האם בין הישובים בנגב אשר צריכים לזכות בקרוב בקשר טלפוני במצאים גם מקומות כמו אילת, אד עין-גב, או סמא כלולים בהם רק ישובים הקלאיים? האם חיבור מכשיר הטלפון והשיחות - מחירים גבוה יותר בישוב מרוחק מאשר בעיר; ואם כן - מי נוסא בהפרס זה של המחיר?

האם עקב העלאת דמי התקנת טלפונים והתיקרות השיחות הוקטן מספר הבקשות לטלפונים חדשים? כיצד בכלל הספיעה ההעלאת בדמי התיקרות שהדאר מספק על מידת השימוס בתיקרות אלה? עד כמה שידרע לי, ציוד קשר הוזמן בתחילה באמריקה ואילו אחר-כך התחיל להגיע ארצה ציוד קשר מכספי השילומים, שהוא ציוד מתוצרת גרמניה. האם יכולים להגרם איזה שהם קשיים בשימוס בציוד המעורב הזה, מיקר בימי טלחמה? האם ישנם חלקי חילוף לשני סוגי הציוד הנ"ל, והאם קיימת בארץ התחלה של חרוסת עצמית בטסט זה?

סר בן-מנחם:

לשאלתו של חה"כ קלמר - עובדות הדאר הן כיום אדיבות הרבה יותר מאשר היו פעם, ונאני מבקש את חברי הוועדה לעסות צדק אתן. למעשה אין זו שאלת אדיבות, אלא שאלת הזמן שהאזרח צריך להמתין עד אשר יקבל תשובה מהמודיעין. קשה לענות אם השהיית

טו בן-מנחם:

התשובה נובעת מתוך רשלנות העובדים או מתוך אי-נכונות לטאמץ גדול יותר בעבודה. אולם בכל אופן ברור, שאין אנו יכולים לתקן את המצב על-ידי תוספת עובדים, מפני ששליטה מעין זו לא תוביל אותנו בדרך הנכונה. הנכון הוא לפעול למען הרמת פליון-העבודה ואנחנו עושים זאת ואף מצליחים בכך. אבל קורה לפעמים שעובד אחד חלה, ואין אדם אחד שימלא במקומו. לכן אולי עובדות הדאר עובות לפעמים שהן עמוקות ומבקשות להסתין. אנחנו מקווים שפעולתנו להעלאת פליון-העבודה תוכתר בהצלחה ומספר תלונות מצד הציבור ילך ויירד באותו הקו בו הוא יורד מאז קום הסדינה.

מהו מספר הישובים שאין בהם עדיין קטר טלפוני, מהו מספר הישובים שקיבלו טלפונים מאז קום הסדינה ומה מספר ישובים שהותקנו בהם טלפונים במסגרת המבצע שהוחל בו אשתקד - על כל זה אענה סדר.

בעיית קטר לשעת חירום היא / רק בעיית הקטר הטלפוני. לא פעם התקיימו דיונים על בעיית הקטר בזמן יעט חירום, ונציגי הדאר הוזמנו לדיונים אלה כדי להסיע את דעתם בענין הקטר הטלפוני. ברור, כי לצבא ישנו פתרון לבעיית הקטר בעתות חירום, אולם אין הדאר צריך לדעת על פתרון זה. אם ינותק חוטי טלפון לישוב מסויים, הדאר רק יוכל לתקן את החוטים הקרועים, אך הוא לא יוכל להסיע לישוב מערכת קטר אחרת. גם לצבא אין פתרון לבעיה זו באמצעות הקטר החוטי. מה"כ דיין אמר כאן איזה ישובים בכללים במסגרת ישובי הנגב. האמת היא שאין עדיין כל החלטה בענין זה ולא ברור עוד מי יהנה מאותם 24 מכשירי רדיו-טלפון שיותקנו השנה. כאשר מטלחת מטעם הדאר נסעה לקלן בענין רכישת הציוד, היא ידעה שיצבם בנגב רק 24 ישובים שהקטר אליהם חייב להיות קטר אלחוטי, מפני שהם נמצאים במרחק רב מדי מרשת הטלפונים. אנחנו שמחים שכיום מספר הישובים בנגב עולה על 24. את החיורים לצורך קביעת המקומות בהם יותקנו הטלפונים בישובי הנגב נערוך באביב הבא, כי הציוד לא יגיע ארצה לפני סועד זה.

במספר לי כרגע, כי ישנם עוד 350 ישובים ללא קטר טלפוני. 120 ישובים יקבלו טלפונים במסגרת תקציב פיתוח לשנת 1954/55. נותרים עוד 230 ישובים והתקנת טלפונים בהם תימשיך בוודאי שבתיים נוספות, מחוץ לשנה זו.

מהו מחיר התקנת טלפון ומחיר השיחות? - בהתאם להודעתו של ד. רמז ז"ל בשנת 1949, מחיר התקנת הטלפונים שווה לכל אורח, בין בעיר ובין בכפר. כיום מחיר התקנת טלפון הוא 200 לירות - זהו מחיר החיבור הראשון. אם באותו הישוב ירצו להתקין מכשיר טלפון שני ישלמו עבור ההוצאות המסכסיות של ההתקנה, שהן עולות על 200 לירות. מחירי השיחות שפורטים במספר הטלפונים שונים גם כן לגבי העיר ולגבי הישובים האחרים. ישנם ישובים עם 2 או 3 מכשירי טלפון ובעד השיחות המקומיות בישובים אלה אינם משלמים, מפני שהן אינן עוברות דרך מדכו טלפונים, אלא הן טלוחות של אותו חיבור טלפוני.

צמוד קטר רדיו בייד הוזמן על-ידינו מכספי הסילומים. הכוונה היתה לצייד בקטר זה בעיקר מכונות הסובילות חומר שהמחצבים והעובדות שטחים מרוחקים ובלתי-מאוכלסים, אשר הנסיעה דרכם היא בבחינת סכנה. מכונות הסובילות בקטר מסוג זה יכולות להודיע למרכז על כל סכנה היידימת עליהן או על קלקול במכונה. מכונות הדאר הנע בנגב/סובילות בקטר רדיו נייד. ובגליל

האם נרתע הקהל טלהרבות בסימוס בשידוטי הדאר עקב העלאת דמי השיחות? - אפשר לומר שמספר מכשירי הטלפונים ירד ב-10%, אבל רק אנשים בודדים לגמרי ביקשו להוריד את הטלפונים שהיו להם. ואין לשכוח כי דמי השיחות הועלו ב-100%.

טר בן-טנחם:

בעיית סוגי הציוד השונים.
בעיה זו הועלתה יום אחד בעתונות שלנו, מפי מיטתו אשר לא ברור לנו מי הוא, ואשר טען כי הציוד השונה שרכסנו מהווה בעיה מדאייגה. עלי להדגיש, כי בעיית הציוד השונה קיימת כיום לא בישראל בלבד, אלא בהרבה ארצות אחרות ואפילו במדינות שיש להן תעשייה עצמית של מרכזי סלפונים. אפילו בסווייץ ובשוודיה לא כל המרכזים הם מטיפוס אחד.

עם קום המדינה היינו בטוב כזה שיכולנו לרכוש ציוד בק באותם המקומות שרצו לתת לנו אותו בלי כסף. כיום אנו זוכים להערכה רבה מבחינת הקרדיט הניתן לנו על-ידי הפירמות השונות בחוץ-לארץ ומבחינת מילוי התחייבויותינו הכספיות. כאשר הייתי בבלגיה, הציע לי מנהל חברת באל להגדיל את האסראי שלנו אצל פירטה זו, אולם סרבתי. הוא התפלא מאד על-כך, מפני שעוד לא קרה שבאיג מדינה איזו שהיא יסרב לקבל אסראי המוצע לו.

אין הבדלים רבים בשיטות העבודה של המרכזים השונים. המרכזים האוטונומיים אשר הוכתרו ארצה על-ידי האנגלים זהים כמעט עם המרכזים שרכסנו באמצעות הטלווה האמריקני בצ'יקגו. גם בשוודיה רכסנו ציוד סלפונים, והפעלת ציוד זה אינה מהווה כל בעיה או קושי למהנדסים שלנו. הוא הדין לגבי ציוד סנוכס ב"אלביסוורקה". עקרונות הפעולה שונים בכל סוגי הציוד, והאימפולסים האלקטרוניים הם זהים.

בגלל שאלת חלקי-החילוף לא הזמננו מכספי השילומים ציוד של מרכזי סלפונים. אמנם קיימת סכנה שבערים הגדולות, סבהן הביקוש לסלפונים רב, כבר בעוד שנה נוצל בטלואם את כל המרכזים הקיימים, ומצב כזה יהיה רע מאד. בכל אופן, בענין זה נטפל כאשר הסכנה של חוסר-אפשרות מתן סלפונים תהיה קרובה יותר.

מספר מינויי סלפונים כיום בארץ הוא

30 - 27 אלף.

אין אנו יכולים להבטיח את עצמנו כיום שבוכל להשיג תמיד חלקי-חילוף. אם עלינו להשיג את החלקים מאירופה או באמריקה, הרי קשה לדעת אם תמיד תהיה קיימת האפשרות של קניית החלקים. אבל גם בארץ, בחיפה, ישנם בתי-מלאכה של הדאר אשר הולכים ומתפתחים והם יוכלו לעזור לנו בחלקי-החילוף במידה ידועה.

היו"ר י. גורלי:

עד תקציב 1954/55 בלע תקציב הרכבת את כל עודפי התקציב של הדאר, והיו אלה סכומים נכבדים מאד, בגובה של 3 - 2 מיליון לירות. משנת 1954/55 נקבע כי גרעון הרבנות לא יכוסה עוד מעודפי הדאר, אלא יוקדש כולו לפיתוח שירותי הדאר. עודפים אלה מיועדים לתשלום הלוואות, וזוהי בעקביפין גם אמורטיזציה, אבל קיימת גם בעיית אמורטיזציה במיסרין, הסבוטאת סדי שנה בשנה באחוז מסוים של פחת. לאחר משה-ווחתן עם מברק המדינה נקבע כי הנהלת החשבונות של הדאר תהיה ערוכה על יסודות עסקיים ופירוט הדבר שענין הפחת צריך להיות סבוס על העקרונות המקובלים במפעלים מסוג זה בעולם כולו. האם הדאר ערך סדר את הנהלת החשבונות העסקית שלו על-יסוד העקרונות הקבועים סדי שנה בשנה יש צורך להסתמס בעודפי ההכנסה לסם כיסוי הפחת?

טר בן-טנחם:

אין עלינו לחץ כפי שעלול היה להיות אילו היינו חברה פרטית, שבגיע בטרה ל-COST Accounting. אנחנו נמצאים כיום בדרך ביניים והגענו למצב שאפשר לומר כי אנו נהלים את חשבונותינו בצורה מסחרית, אך לא הגענו ל-Cost Accounting. כדי להגיע לשיטה זו יש צורך בתכנון רב בהנהלת החשבונות ובדיעה מקצועית, אשר חסרה לא רק במסרדנו. אולם יש לזכור דבר אחד - את עודפי הדאר אנו מוסרים בטלואם לאוצר ואיננו יכולים להסתמס בכסף זה. אמנם נקבע סכום מסוים לתשלום עבור האילוד, וכן כסף באחוז מתקבל על הדעת לאמורטיזציה של הציוד, אבל במידה שישנם עוד עודפי הכנסות הם נבלעו קודם לכן על-ידי הרכבת ועכשיו הם מסמסים לאיזון התקציב כולו, היינו בדרך עקיפין נבלעים טוב על-ידי הרכבת.